

Скопје 31.01.2017

До

Министерство за труд и социјална политика - МТСП

Дарко Дочински, раководител на одделение за ЕУ интеграции

Предмет: Коментари и сугестии за унапредување на Програмата за реформи во вработувањето и социјалната политика

Почитуван Г-ин Дарко Дочински

Ви пишувам од името на Центарот за истражување и креирање политики – ЦИКП Скопје во улога на локален имплементатор на проектот финансиран од ЕУ – Смарт старт: оддржливо влијание преку социјално претприемништво и социјални иновации на граѓанските организации од Македонија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Србија и Турција, а во врска со консултативниот процес кој Министерството за труд и социјална политика го отвори за **нацрт-текстот на Програмата за реформи во вработувањето и социјалната политика**. Во рамките на Смарт старт проектот ЦИКП изгради заедница од повеќе од 30тина невладини организации кои сакаат да развиваат економска активност и да делуваат во нашето општество како социјални претприемачи.

Смарт старт проектот има за цел да изгради капацитет кај невладините организации за отпочнување на економски активности преку социјално претприемништво и социјални иновации, и преку кои тие ќе генерираат приходи и ќе станат оддржливи и независни од донаторска помош.

Во соработка со колегите кои работат на спроведување на поврзаниот ЕУ проект Поттикнување на социјалното претприемништво, нашата група на организации внимателно ја разгледа Програмата и во утврдениот рок ги поднесува следниве коментари и сугестии за нејзино унапредување. Ви благодариме на времето одвоено во разгледување и прифаќање на коментарите и сугестиите кои ги доставуваме.

Во името на групата на невладини организации – социјални претприемачи со почит,

Др. Марија Ристеска

ЦИКП Скопје, Извршна Директорка

SMART START КОМЕНТАРИ И СУГЕСТИИ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА РЕФОРМИ ВО ВРАБОТУВАЊЕТО И СОЦИЈАЛНАТА ПОЛИТИКА

1. Креирање на работни места преку социјално претприемништво

Социјалното претприемништво е во растечки тренд секаде во Европа. Во моментот најактуелно е развој на добра економија која може да биде поттикната од сите: постоечки социјално одговорни бизниси, новоформирани социјални претпријатија, НВОа како социјални претприемачи и социјални иноватори. За да добие сериозен третман ова прашање не треба да биде поместувано во мерки поврзани со социјална инклузија бидејќи суштината на социјалното претприемништво е отварање на нови работни места и доставување и на услуги и производи за најранливите категории во општеството и разрешување на општествени проблеми. Затоа ние предлагаме во Програмата под поглавјето пазар на труд, под-поглавје 3.1.1. Подобрување на економскиот развој и креирање на работни места воведување на нова цел, мерки **3.1.1.4. Цел: Поатрактивна средина / опкружување за развој на социјалното претприемништво и промоција на НВОата во социјални претприемачи** со следниве мерки:

- Донесување на Стратегија за социјално претприемништво и иновации со кој се дефинираат различните форми на социјално претприемништво: центри за реинтеграција; социјално одговорни претпријатија и социјални претпријатија; како и социјални иновации/инватори;
- Проценка на препреките за социјално претприемништво и иницирање на системски реформи, преку ефективен јавно-приватен дијалог;
- Развој на политички и финансиски механизми за поддршка на социјално претприемништво и промоција на невладините организации во социјални претприемачи;

Во индикатори и таргети предлагаме следно дополнување: • **Зголемување на новоотворени работни места во социјални претпријатија (2015:0; до 2020 ќе се отворат 250 нови работни места).**

2. Мерки за намалување на невработеност на лица со социјален ризик преку социјално претприемништво

Во Програмата воопшто нема осврт на бездомни лица, лица со попреченост (со лесна до умерена ментална попреченост и помал физички инвалидитет), поранешни штитеници на казнено поправни домови, поранешни корисници на дрога и др. Опијати, социјално загрозуени семејства и еднородителски семејства и сл. Нивната општествена реинтеграција но и вклучување на пазарот на труд е од особена важност да биде регулирана со посебни мерки во програмата. Овие лица се особено ранливи и е потребно да се дефинираат мерки за подобрување на состојбата со нивната невработеност. Имено, ние предлагаме во Програмата под поглавјето пазар на труд, под-поглавје **3.1.2. Подобрување на состојбата со невработеноста, особено кај**

најранливите категории на лица (млади, долгорочно невработени и др.) да се воведат следниве дополнителни мерки:

- Основање на два непрофитни или социјално-претприемачки центри за реинтеграција и подготовка (преку обука) за вклучување на пазар на труд за лица во социјален ризик (бездомни лица, лица со попреченост, поранешни штитеници на казнено поправни домови, поранешни корисници на дрога и др. опијати)
- Активни мерки за вработување на лица во социјален ризик (бездомни лица, лица со попреченост, поранешни штитеници на казнено поправни домови, поранешни корисници на дрога и др. опијати, социјално загрозуени семејства и еднородителски семејства) наменети за социјални претпријатија;
- Невладините организации да имаат право на користење на активните мерки за вработување и отпочнување на бизнис/економски активности со што ќе се поддржи трансформацијата на НВОта во социјални претпријатија и ќе се отворат нови работни места.

Исто така предлагаме измена и надополнување на индикаторите и таргетите. Имено последниот таргет под оваа цел 3.1.2. *Процент на евидентирани вработувања на лица со инвалидност во отвореното стопанство, во однос на вработувањата во заштитни друштва - (2015: 60% ; таргет 2020: да се одржи да се одржи и/или подобри трендот)* сметаме дека треба да се измени и да гласи на следниов начин **Процент на евидентирани вработувања на лица со инвалидност во отвореното стопанство, во однос на вработувањата во заштитни друштва и социјални претпријатија - (2015: 60% ; таргет 2020: да се одржи да се одржи и/или подобри трендот на 70%)**